

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	2.Kf.700.087/2023/7.
A felperes:	felperes (felperes címe)
A felperes képviselője:	felperes képviselője (felperes képviselőjének címe)
Az alperes:	alperes (alperes címe)
Az alperes képviselője:	alperes képviselője
A per tárgya:	felmentés jogszerűsége elbírálására indított közzolgálati jogvita
A fellebbezést benyújtó fél:	felperes (17. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Debreceni Törvényszék 5.K.701.066/2022/15. számú ítélete

Í T É L E T

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 (tízezer) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A per alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes hatósági állatorvos munkakörben teljesített szolgálatot a felperes munkahelye. Az alperes által előírt és 2021. szeptember 15. napján elvégzett időszakos munkaköri alkalmassági vizsgálat alapján a foglalkozás-egészségügyi orvos az állatorvos munkakör ellátására azzal találta alkalmasnak a felperest, hogy az I. fokú munkaköri alkalmassági véleményben az érvényesség időpontját 2021. október 30. napjában jelölte meg. Ezt követően a felperes nem az alperes által előírt, hanem egy maga által kiválasztott foglalkozás-egészségügyi orvos (a továbbiakban: választott orvos) által 2021. szeptember 15. napján kiállított munkaköri alkalmassági véleményt – amelyben a felperest állatorvos munkakör betöltésére 2022. szeptember 15. napjáig találta alkalmasnak – nyújtott be az alpereshez. Az alperes tájékoztatta a felperest, hogy a választott orvos által kiállított I. fokú munkaköri alkalmassági vélemény nem fogadható el; egyben felhívta a figyelmét, hogy az időszakos munkaköri alkalmassági vizsgálat elmulasztása vagy nem alkalmas minősítése esetén a továbbiakban az adott munkakörben nem foglalkoztatható, illetve az előírt vizsgálaton megjelenés elmulasztása kötelezettségszegést jelent. A felperes a számára előírt 2021. október 27-i, valamint 2021. november 3-i soron kívüli foglalkozás-egészségügyi orvosi vizsgálatokon nem jelent meg. Mindkét alkalmat megelőzően arról tájékoztatta az alperest, hogy 2022. szeptember 15. napjáig rendelkezik érvényes foglalkozás-egészségügyi szakvéleménnyel.

[2] Az alperes a okirat1 számú okirattal a felperes kormányzati szolgálati jogviszonyát foglalkoztatást kizáró ok jogcímén a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Kit.) 107. § (2) bekezdésének c) pontja és 107. § (6) bekezdése alapján 2021. november 4. napjával felmentéssel megszüntette. A felmentés indokaként megjelölte, hogy a 2021. szeptember 15. napján 2021. október 30. napjáig alkalmas minősítést kapott felperes ezt követően az előírt soron kívüli alkalmassági vizsgálatokon nem jelent meg, a vele szerződésben nem álló, választott orvos által kiállított I. fokú munkaköri alkalmassági véleményt pedig nem áll módjában elfogadni.

[3] A felettes szerv a 2022. március 9. napján kelt okirat2 iktatószámú határozatával a felperes panaszát elutasította. Indokolásában rögzítette, hogy a felmentés indoka valós és okszerű.

A felperes keresete és az alperes védírata

[4] A felperes keresetében – a kormányzati szolgálati jogviszonya jogellenes megszüntetésére és a Kit. 116. § (5) bekezdésében foglaltakra hivatkozással – elsődlegesen átalány-kártérítés jogcímén 12 havi illetménynek megfelelő 4.800.000 forint, felmentési időre járó illetmény jogcímén 2 havi illetménynek megfelelő 800.000 forint, valamint végkielégítés jogcímén 3 havi illetménynek megfelelő 1.200.000.- forint, másodlagosan átalány-kártérítés jogcímén 18 havi illetménynek megfelelő 7.200.000 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[5] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte, vitatva a követelés jogalapját.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[6] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Ítéletét – az Alaptörvény 28. cikkére és az Alkotmánybíróság 3201/2013. (X. 31.) AB határozatára (a továbbiakban: AB határozat) figyelemmel – a Kit. 63. § (1) bekezdésére, 82. §-ára, 93. § (1) bekezdés a) és d) pontjaira, 94. § (1) bekezdésére, 107. § (2) bekezdés c) pontjára, (3), (6), (8) bekezdéseire, 166. § (1) bekezdésére; a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 6. §-ára, 9. § (1) bekezdésére, 58. § (1) bekezdésére, 49. § (1) bekezdés d) és 60. § (1) bekezdés f), 87. § 9. pontjaira; az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 8. § (1) bekezdésére; a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet.) 2. § (1) bekezdés a) pontjára, 3. § (1)-(2) és (4) bekezdéseire, 6. § (1) bekezdés i) pontjára és (5) bekezdésére, 7. § (1), 11. § (1) és 12. § (1) bekezdéseire alapította.

[7] Megállapította, hogy az I. fokú munkaköri orvosi alkalmassági véleménnyel szemben a felperes II. fokú eljárást nem kezdeményezett; a szabad orvosválasztást a foglalkoztatási jogviszony jellege kizárta. Az alperes jogszerűen mellőzte a vele szerződéses jogviszonyban nem álló foglalkozás-egészségügyi (választott) orvos által kiállított munkaköri alkalmassági véleményt. A munkaköri alkalmassági vizsgálaton a felperes az alperes utasítására köteles volt megjelenni, ez a kormánytisztviselői jogviszonyból fakadó kötelezettsége volt; számolnia kellett azzal, hogy az előírt foglalkozás-egészségügyi vizsgálat elmulasztása foglalkoztatást kizáró oknak minősül, így az alperes tájékoztatása a Kit. 63. § (1) bekezdésében szabályozott jóhiszeműség és tisztesség elvét nem sértette. A felperes nem jelezte, hogy a helyettesítés hiánya okán nem tud megjelenni a vizsgálatokon, így erre nem hivatkozhat, továbbá a helyettesítés megszervezése a munkáltató felelőssége. 2021. október 30. napját követően a felperes nem rendelkezett a munkakör betöltéséhez szükséges érvényes orvosi alkalmassági igazolással, így nem tudta teljesíteni a munkára képes állapotban történő rendelkezésre állási kötelezettségét. Az időszakos munkaköri alkalmassági vizsgálatot végző orvos a vizsgálati eredmények alapján megállapíthatott rövidebb érvényességi időt. Már a 2021. október 27-i időszakos vizsgálaton történő meg nem jelenés maga után vonhatta volna a jogviszony megszüntetését, de az alperes 2021. november 3. napján biztosított még egy újabb lehetőséget, amelyhez azonban hiányoztak a soron kívüli alkalmassági vizsgálat elrendelésének jogszabályi feltételei. Mindezek szerint az alperes bizonyította, hogy az azonnali hatályú felmentés indoka valós és okszerű, és nem volt „rendes felmondásra” kötelezett.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[8] Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak megváltoztatásával a kereseti kérelmének megfelelően kérte az alperes marasztalását. Előadta, hogy az Mvt. 58. § (1) és 49. § (1) bekezdéseiből, valamint az NM rendelet 11. § (1) bekezdéséből nem következik az, hogy a munkavállaló kizárólag a munkáltatóval jogviszonyban álló foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás keretében tudja

munkaalkalmasságát igazolni. Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 39. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság döntése mindenkre kötelező ugyan, azonban csak annak rendelkező része. Ha a jogalkotó akarata a munkáltató által biztosított foglalkozás-egészségügyi alapellátás kötelező igénybevételére irányult volna, akkor erről *expressis verbis* rendelkezik.

[9] A választott orvos szakmai kompetenciáját az alperes elismerte, munkaköri alkalmassági véleményét, illetve annak szakmaiságát nem vitatta. Ezt azonban a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdése megsértésével az elsőfokú bíróság nem a súlyának megfelelően értékelte. Amennyiben a választott orvos szakmai kompetenciája nem vitás, a szakvéleményben leírt alkalmas minősítése nem kérdőjelezhető meg. Ezért alkalmas minősítéssel rendelkezett, így a felmentés valótlanul állította, hogy hiányzott a munkakör betöltéséhez szükséges foglalkozás-egészségügyi orvos igazolása.

[10] A felmentő okirat okszerűtlen indokolása szerint a jogviszony megszűnésének indoka a soron kívüli alkalmassági vizsgálatokon történő meg nem jelenése volt, amelyet az alperes az NM rendelet 7. §-ában megkívánt jogszabályi feltételek hiányában jogszerűen nem rendelhetett el. Az elsőfokú bíróság ezt rögzítette, de ebből téves következtetést vont le.

[11] A soron kívüli alkalmassági vizsgálatok időpontjai alkalmatlan időre estek, mert a kóser vágóhídon végzett munkáját akadályozta, ellehetetlenítette volna és a helyettesítéséről való gondoskodás elmaradt. Így a Kit. 93. § (1)-(2) bekezdései alapján jogszerűen hagyta figyelmen kívül a munkáltatói utasítást. Ezt az elsőfokú bíróság okszerűtlenül értékelte hátrányára. Az alperes megsértette a Kit. 63. § (1) bekezdése szerinti alapelveket, téves tájékoztatást adott a kilátásba helyezett, majd az ettől eltérő ténylegesen alkalmazott joghátrányt illetően; nem utalt jogviszonyának megszüntetésére. A tájékoztatásban az NM rendelet 16. §-ára figyelemmel kilátásba helyezett joghátrány az adott feladatkör betöltésére való alkalmatlanságot jelenti, ami nem érinti a munkáltató foglalkoztatási kötelezettségét más alkalmas munkakörben.

[12] Személyesen beadott 4. sorszámú beadványában utalt arra, hogy az alperes beavatkozik az élelmiszer vállalkozások konkurenciaharcába, és helytelenítette a függésben álló foglalkozás-egészségügyi orvost meghatározott vélemény megírására utasító gyakorlatot.

[13] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Előadta, hogy az elsőfokú eljárásban előadottakat fenntartja.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[14] A felperes fellebbezése – az alábbiak szerint – megalapozatlan.

[15] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül. A 4. sorszámú beadványban foglaltakat nem tudta vizsgálata tárgyává tenni, mert ezek a felperes személyes álláspontját tükrözik (6. sorszámú beadvány), és a Kp. 100. § (2) bekezdés b) pontja

előírásával szemben a felperes nem fejtette ki, hogy nyilatkozási érvelése és a csatolt mellékletek milyen összefüggésben állnak a fellebbezésben előadott jogsérelem állításaival. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen rögzített tényállás alapul vételével, a döntés indokainak részletesen és okszerűen történő kifejtésével - a releváns jogszabályi rendelkezéseket felhívva - érdemben helytállóan döntött a kereset elutasításáról, amely elsőfokú ítélettel, annak helyes indokai alapján, a másodfokú bíróság is egyetértett. A fellebbezésben előadottakra tekintettel a másodfokú bíróság az alábbiakat emeli ki.

[16] A munkáltató feladata és felelőssége, hogy a kormánytisztviselő munkakörének ellátására alkalmasságáról a kormányzati szolgálati jogviszony teljes időtartama alatt meggyőződjön, továbbá a kormánytisztviselő alkalmassági vizsgálatának feltételeit biztosítsa [Kit. 82. § (12) és 91. § (4) bekezdései]. A kormánytisztviselő Mvt. 49. § (1) bekezdésének megfelelő egészségügyi alkalmasságáról az Mvt. 58. § (1) bekezdése szerinti foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás biztosításával kell meggyőződnie. A munkáltató által megbízott foglalkozás-egészségügyi alapszolgáltatást biztosító orvos a munkáltató feladatkörében jár el [Mvt. 58. § (1) bekezdése], a kormányzati szolgálati jogviszonyban a munkáltató részéről eljáró személy a kormánytisztviselő által nem választható meg. A munkaköri alkalmasság vizsgálatát és véleményezését I. fokon ellátó foglalkozás-egészségügyi orvos [NM rendelet 11. § (1) bekezdés] véleménye – a peres jogorvoslat lehetőségét ide nem értve – kizárólag az erre kijelölt rendben, II. fokú munkaköri alkalmassági véleménnyel bírálható felül [NM rendelet 12. § (1)-(2) bekezdései]. A munkáltató döntését pedig ezen munkaköri alkalmassági véleményre alapíthatja, a munkaköri alkalmassági vélemény megalapozottságáért, és ebből fakadóan döntésének jogszerűségért maga felel, és viseli az esetleges jogkövetkezményeket. Ezért a kormánytisztviselő által kiválasztott foglalkozás-egészségügyi orvos munkaköri alkalmassági véleményét nem kötelező figyelembe vennie. A fenti jogszabályi rendelkezések értelmével egyezően az Alkotmánybíróság az Abtv. 39. § (1) bekezdése alapján, határozati indokolásában is kötelező jogértelmezésében rámutatott „Az Mvt. egyértelműen a munkáltatóra telepíti a foglalkozás-egészségügyi alapellátás biztosítását, a munkavállaló pedig köteles azt igénybe venni, így a jogviszony tartalma egyértelműen kizárja a szabad orvosválasztást.” [AB határozat [31] bekezdése] Mindezek szerint az elsőfokú bíróság jogszerűen állapította meg, hogy a tárgybeli kormányzati szolgálati jogviszonyban a választott orvos által kiállított munkaköri alkalmassági vélemény nem vehető figyelembe, így az irányadó jogszabályi rendelkezéseket e tényállással helyesen vetette össze, és a Kp. 78. § (1) bekezdése alapján – a Kp. 78. §-ában foglalt eltérésekkel – alkalmazandó Pp. 279. § (1) bekezdését nem sértette meg.

[17] Az elsőfokú bíróság jogszerűen találta bizonyítottnak a felmentés indoka valós és okszerű voltát [Kit. 107. § (3) bekezdés]. A felmentésnek a felmentő okiratból világosan kitűnő indokául az szolgált, hogy a felperes csak 2021. október 30. napjáig rendelkezett alkalmas foglalkozás-egészségügyi minősítéssel és ennek meghosszabbítása érdekében előírt soron kívüli alkalmassági vizsgálatokon nem jelent meg. A felmentés valós ténybeli alapja a munkaköri alkalmasság igazoltságának hiánya volt, és ebből okszerűen következik a foglalkoztatást kizáró ok megléte is. Nincs jelentősége annak, hogy az alperes munkáltatói jogszabályi kötelezettségének eleget téve milyen – egyébként téves – jogcímet megjelölő beutalóval kívánta a felperest a foglalkozás-egészségügyi vizsgálat elvégzése útján a hiányzó munkaköri alkalmassága igazolásának megszerzéséhez hozzásegíteni.

[18] Alaptalan a felperes helyettesítésének megoldatlanságára hivatkozása is, és az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy ezen hivatkozás mely okból nem vehető figyelembe. A felperes a rendelkezésre álló adatok alapján – téves jogi álláspontjánál fogva – nem kívánt megjeleni az alperes által előírt foglalkozás-egészségügyi vizsgálatokon; saját felróható magatartása nem teszi a felmentés indokát valótlanná és okszerűtlenné. Az elsőfokú bíróság azt is helyesen állapította meg, hogy az alperes a Kit. 63. § (1) bekezdésével összhangban tájékoztatta a felperest mulasztásának lehetséges következményeiről. Az alperes egyértelműen tudára adta, hogy a munkaköri alkalmassági vizsgálat elmulasztása vagy nem alkalmas minősítése esetén nem foglalkoztatható, továbbá a választott orvos munkaköri alkalmassági véleményét elfogadni nem tudja. Ezt követően a felperes egyértelműen számolhatott mulasztásának perben vizsgált jogkövetkezményével.

[19] Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – annak helyes indokai alapján – a Kp. 109. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[20] A pervesztes felperes a Kp. 35. §-a alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdés a) pontja és 3. § (5) bekezdése alapján köteles a fellebbezéssel érintett pertárgyértékhez igazodó, és a jogi képviselő által kifejtett munkával (fellebbezés áttekintése és ellenkérelem benyújtása) arányosan számított, a pernyertes alperest megillető másodfokú perköltség megfizetésére.

[21] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés h) pontjában biztosított tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, 39. § (1) bekezdésében és 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű fellebbezési illetéket – a felperes megállapított munkavállalói költségkedvezménye miatti személyes illetékmentességére figyelemmel – a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 95. § (1) bekezdés c) pontjára és a Pp. 102. § (6) bekezdésére figyelemmel az állam viseli.

[22] Az ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 77. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[23] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2023. szeptember 27.

dr. Szőke Mária s.k.	dr. Bendli Attila József s.k.	dr. Németh Andrea s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró